

YENİ DÜNYA'nın ELEKTRONİK Kelepçesi: KAVRAMLAR

Dursun Yıldız

İnş Müh.

Kavramları tanımlayabilmenin ,onları nesnel bir şekilde ele alıp incelemenin temel koşulu onların göreceliliğinin farkında olmaktır. Bu göreceliliğin farkında olmadan ve kavramların bir egemenlik ilişkisinin en etkili üretim araçları olduğunu anlamadan toplumcu-gerçekçi analiz yapmak zorlaşır.

Egemen konumda olanlar kavram oluşturma ve algısal yönlendirme politikalarında etkili olabilecek tüm kurumları kullanır. Amaç sorgulama yapmanın gereksiz bulunması ve hatta bu anlayışın hızla içselleştirilmesidir.

Çünkü kelimeler, kuramlar kavramlar gerçeği ortaya çıkarmanın da gerçeğin üstünü örtmenin de en etkili aracı olma işlevini gayet rahat üstlenebilmektedir. Hele iletişim teknolojilerindeki hızlı ilerlemeyle başbaşa yaşadığımız böyle bir dünyada bu daha da kolay olmaktadır.

Kuram (teori) sorunlarla karşı karşıya geldiğimizde ortaya koyduğumuz zihinsel entelektüel çabanın bir ürünü olup hem toplumsal olguları bilince çıkartmanın hem de gölgelemenin ve karartmanın aracı olabilmektedir. Kuram'ı son tahlilde bakış olarak ele alacak olursak nereye baktığımız önemlidir. Aslında daha önemli ve belirleyici olan ise nereye baktığımız değil nereden baktığımızdır.

Kavramların belirli amaçlar için üretiliyor olmasından dolayı sosyal düşüncede taraflılık (Sübjektivite) konusu ortaya çıkar. İşte kuramcı'nın amacı bu sübjektivite içinde şekillenir. Kuramcı mevcut bir durumu aşma amacı taşıyorsa genellikle eleştireldir. İncelediği konuyu bu sorunu yaratan ve besleyen egemenlik ilişkilerinin içinde ele almaya çalışır. Daha baştan mevcut durumu olumlayıp sorunun küçük rötüşlerle ve niyet beyanlarıyla düzeltilebileceğine inanmaz. Eleştirel bakar ve sebep sonuç ilişkisi içinde ve sistem anlayışı ile çözümler arar. En basit şu soru sorulmadan bilimsel çaba başlamaz ve çözümün kapıları aralanmaz;

-Bu iş neden böyledir ve buraya nereden, nasıl gelinmiştir. sorunlar nereden kaynaklanmaktadır ?

Yeniden kavramlara dönersek, artık bir yerde bir kavramın kullanılıyor olması orada o kavrama uygun düşen bir gerçekliğin olduğu anlamına gelmemektedir. Zihinsel üretim araçlarına elektronik kelepçe vurulan topluluklar bu kavramsal çerçeveyi özgürce oluşturmaktan çok uzaklara savrulmuştur. Zihinsel üretim araçlarının şifrelerinin kırılması ile özgür düşünce üretimi büyük ölçüde kontrol altına alınmıştır. Üretilen kavramlar da kullanılarak bu alanda sağlanan hakimiyet artmıştır .Ancak bu hakimiyet tam ve kesin değildir. Yaşamda bir çeşit “kültürel hegemonya-karşı hegemonya” diyalektiği mevcuttur ve işlemektedir.

Kitle iletişim araçlarının bu denli yaygınlaşmasına rağmen ve hatta bazı gerçekler bilimsel bilgiye dayalı analizlerle açıklanmasına rağmen , gerçeklerin anlaşılmasının daha zor olduğu bir dönem yaşanmaktadır. Kavramsal hegemonya gerçeğe ihtiyacı olanları çeşitli yöntemlerle uzak tutmakta ve bakılsa bile gerçeğin görülmesini ve anlaşılmasını engellemektedir. Burada umutsuzluğa kapılmadan önce **Antonio Gramsci’yi** hatırlamak gerek **“devrimci olan sadece gerçeğin kendisidir”**

Kavramların ve söylemlerin bilincimizi köleleştirmesine izin vermemek irademizi aşan bir şey değildir. Onurlu ve bilinçli insanlar olarak yaşamak ve insana yaraşır bir toplum düzeni amaçlamak bilincin özgürleşmesiyle doğrudan bağlantılıdır. Çevrimiçi bir düşünce kültürü ile birlikte yaşıyoruz. Paradigma değiştiğinde önümüze yeni ufuklar açılacağına farkında olmalıyız. Günümüzde birçok şeyle birlikte bilimsel-entelektüel faaliyetin de metalaştığını ,kavramların içlerinin boşaltılıp yozlaştığını görmeliyiz. Birçok kavramın yolsuzlukları meşrulaştırma ve bazı usulsüzlükleri kabullendirme aracı olarak kullanıldığını bilmeliyiz.

Yoksa yaşananların sadece sonuçlarını konuşmaktan öteye geçemeyen elektronik kelepçeli zihinler oluruz. Özgür ve bütünlüklü bir düşünceye olan ihtiyacımız artıyor. Çünkü doğru teşhis edilmeyen, her yönü ile bütünlüklü anlaşılamayan hiçbir soruna sağlıklı çözüm üretilemez.

İnsanlık tarihinin gelişimi özgürleşmiş düşüncelerin akıl ve bilim yolunda koyduğu cesur katkılarla gerçekleşmiştir.

Dursun Yıldız -17 Ağustos 2021 /Ankara